

Dersin Amacı

Bu ders, kendi işini kurmayı bir seçenek olarak gören, çeşitli iş fikirlerine sahip girişimci adaylarının, kendi programları çerçevesinde; iş fikri ön değerlendirmesinden yapılabilirlik araştırmasına ve iş planına kadar tüm aşamaları öğrenmelerini amaçlamaktadır .

Doç. Dr. Ahmet Orhan
Fırat Üniversitesi
Elazığ-2020

1.HAFTA

Girişimcilik Tanımı ve Kavramları

DERS PLANI/İÇERİĞİ

GİRİŞİMCİLİK
TANIMLARI

GİRİŞİMCİ
ÖZELLİKLERİ

GİRİŞİMCİLİKTE
YARATICILIK VE
YENİLİK

**Bu Bölümde Girişimcilik
tanımları ve özellikleri hakkında
bilgi sahibi olacağız.**

**Eğer bir kişi bir işi yapamıyorsa bu
bir **eğitim** sorunudur. Şayet
yapmayı istemiyorsa bu bir **tutum**
ve **motivasyon** sorunudur.**

Blanchard and Lorber

- **TECRÜBE EN PAHALI
ÖĞRENME
YÖNTEMİDİR**

- PLAN, AKLIN TESADÜFLERE KARŞI CEPHE ALIŞIDIR.

- NEDEN GİRİŞİMCİLİK?
  - Birkaç istisna dışında zengin fakir her ülkenin ortak sorunu
- # İSTİHDAM.

- Gallup anket verilerine göre;
- Dünya nüfusunun 5 milyarı 15 yaş üstü.
- Bu 5 milyarın 3 milyarı çalışmak istiyor.
- Dünyada tam zamanlı işlerin toplam sayısı 1,2 milyar

- İşsizlik=Çalışmak istediği halde iş bulamayanların sayısı/Çalışma yaşındaki nüfus

- Bu oranla dünya nüfusunun işsizlik oranı %60
- Gallupa göre dünya nüfusunun işsizlik oranı %5 ile %20 arasında

- Resmi rakamlar niçin düşük çıkıyor?
- Çünkü, Yılgın umutsuzlar(İş bulmaktan ümidini kesip iş bulma kanallarını kullanmayanlar)
- Çiftçi veya esnaf ailelerine yardım edenler.
- Bu rakamlar dikkate alındığında işsizlik resmi rakamların 3-4 katı

- Ülkemizde istihdamın 15-64 yaş gruba oranı %49,5
- Çalışma grubundaki iki kişiden biri işsiz.
- Bu rakamlar ülkemizi olumsuz göstermesin **OECD ortalaması %65,3**

- Erkekler de %66 olan istihdam ortalaması
- Kadınlarda %27
- İşsiz yüksek öğretim mezun sayısı 600 binin üzerinde

- ÇÖZÜM:
- Kadın ve üniversite mezunu istihdamını artırmak.

- Türkiyede 55-59 yaş grubunda 3.2 milyon kişi (Elazığda 26025 kişi 2015 yılı)
- 15-19 aş grubunda ise 15-19 milyon kişi var (52541 kişi)
- Her yıl işgücünden ayrılanın iki mislinden fazlası işgücüne katılmaya çalışıyor.

750 bine yakın yeni iş ama nasıl?

- Dolayısıyla her yıl 750 bin civarında yeni iş (Elazığ'da 6500) oluşturmak gerekiyor.
- Bu rakamlar sadece işsizlik rakamlarını sabit tutabiliyor.

GİRİŞİMCİLİK ÇIKIŞ NOKTASI OLABİLİR Mİ?

- İŞSİZLİĞİ KİM ÇÖZEBİLİR
- Kamu (KAMU BU KONUDA YOK)
- Özel sektör (AMERİKADA 5 YAŞINDAN BÜYÜK ŞİRKETLERİN İSTİHDAMA KATKISININ 1980-2005 ARASINDA SIFIR OLDUĞU GÖRÜLMÜŞ)
- Yeni kurulan işletmeler

ÇARESİZ DEĞİLSİNİZ; ÇARE SİZSİNİZ.

- ÇARE
- GİRİŞİMCİLİK

ÜLKEMİZİN GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMESİ

- 2009 GİRİŞİMCİLİK ORANIMIZ %6
- 2016 DA %12
- 2016 DA LİSANSLI MELEK YATIRIMCI SAYISI 387

GİRİŞİMCİLİK BİR KARIYER SEÇENEĞİ MİDİR?

- HER YIL 800 BİN GENCİMİZ İŞ İÇİN PAZARA ÇIKIYOR.
- Ali Sabancı gençlerin girişimciliği bir kariyer seçeneği olarak görmelerini ve mezun olduktan sonrakendi işlerini kurup arkadaşları için de iş imkanı sağlamalarını öğütlüyor.

TANIMLAR

- **GİRİŞİM:** Genel Olarak Bireylerin Gereksinimlerini Karşılama Üzere Bir Pazar Ve Bu Pazara Bağlı Fiyat Mekanizması Oluşturan, Çoğunlukla Sahibine Kar Sağlamak Amacı Güden İşletmelerin Yapmış Olduğu Faaliyetler Bütünüdür.

- **GİRİŞİMCİ** : ilk olarak 1755 yılında Fransız asıllı İrlandalı Ekonomist Richard Cantillon tarafından yapılmıştır. Cantillon'a da göre; Girişimci, kar elde etmek amacıyla işi organize eden ve işin riskini üstlenen kişidir.

Bir Kez Daha Hatırlıyalım.

Girişimci toplumun gereksinim duyduğu

- ürünleri üreterek,
- hizmetleri sunarak,
- ya da ticaret yaparak,

maddi-manevi kazanç sağlamayı hedefleyen, bu amaçla kendi işini kurmak için harekete geçen,

GİRİŞİMCİ KİMDİR ? Bir Kez Daha Hatırlıyalım.

25

- ve iş fikrini gerçekleştirmek için
  - araştırma,
  - planlama,
  - örgütlenme,
- ve koordinasyon, çalışmaları yapan,

sonuçta

- gerekli bilgi-beceri
- işyeri, eleman, makine-ekipman v.b. işletme girdileri ile
- finansman kaynaklarını bir araya getirerek, kendi işini kuran kişidir.

Kendine güven duyan,

Sebatkar ve gerçekçi,

Yararlanılacak kaynakları doğru teşhis eden,

İş fikrinin uygulanabilirliğine inanan, başkalarını da
inandıran,

- Güçlü bir motivasyona sahip,

- Zorluklara karşı hazırlıklı,

- Zarar etme riskini göze alabilen,
- Hem işveren hem de çalışan olabilen
  - Öğrenmeye açık,
- Kendi kazancından önce işini devam ettirmeyi düşünen,
- Özel ve kamu sektöründe iyi ilişkiler kurabilen,
- Yeterli düzeyde bilgi ve tecrübe sahibi kişidir.

TÜRKİYE GİRİŞİMCİ BİR ÜLKE Mİ?

28

Türkiye Girişimci Bir Ülke midir?

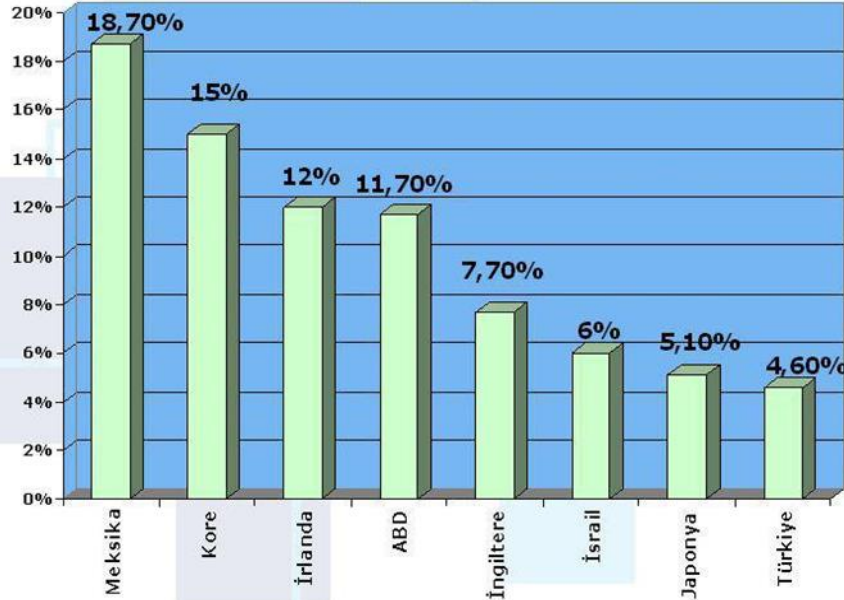
- Girişimcilik kapasitesi çeşitlenmiş ve gelişmiş iller
- Girişimcilik kapasitesi hızla gelişen iller
- Girişimcilik kapasitesi yüksek ama sınırlı sektörlerde kalmış iller
- Girişimcilik kapasitesi gelişen iller
- Girişimcilik kapasitesi sınırlı gelişen iller

Uluslararası girişimcilik endeksi

TÜRKİYE'NİN GİRİŞİMCİLİK ENDEKSİ

29

Uluslararası Girişimcilik Endeksi

İşletmelerin Başarı Oranları

Dünyada yeni kurulan işyerlerinin ilk 5 yıl içinde ayakta kalma oranı yaklaşık %40' dır.

Türkiye'de ilk 5 yıl sonunda işletmelerin ayakta kalma oranı yaklaşık % 30' dur.

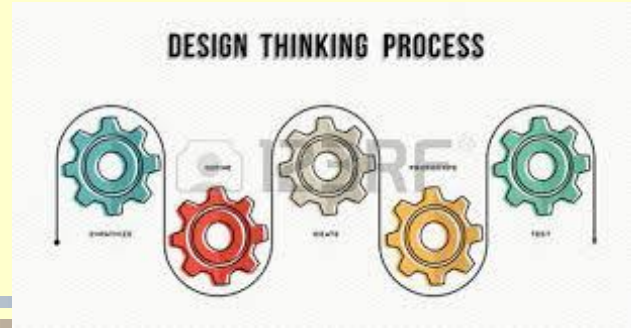
İşyerlerinin ölçüğü küçüldükçe kapanma oranları hem dünyada hem de Türkiye'de artmaktadır.

(TÜİK)

GİRİŞİMCİ REHBERDEN NASIL YARARLANIR?

30

Bir girişimci adayının rehberden yararlanabilmesi için öncelikle girişimcilik motivasyonunun ve bu motivasyon doğrultusunda da bir iş fikrinin olması gerekmektedir.

- **GİRİŞİMCİ** : Başkalarının Baktığı Ama Göremediği Ya Da Algılayamadığı Fırsatları Sezip, Bunları Cazip İş Fikirlerine Dönüştürebilme Yeteneğine Sahip, Risk Almaya Yakıncı/Kuruluşlardır.

- **GİRİŞİMCİ :** Piyasaların talep açıklarını yakalayan, yeni talepler oluşturan, talep değişimlerini zamanında fark eden, üretim birimleri kuran, rekabetten ve sorumluluktan kaçmayan, atak ve yaratıcı kişidir.

GİRİŞİMCİ;

- Toplumun gereksinim duyduğu ürünleri üreterek, hizmetleri sunarak, ya da ticaret yaparak maddi-manevi kazanç sağlamayı hedefleyen; iş fikrini gerçekleştirmek için araştırma, planlama, örgütleme ve koordinasyon çalışmaları yapan; gerekli bilgi, beceri, işyeri, eleman, makine-ekipman, işleme girdileri ile finansman kaynaklarını biraraya getirerek kendi işini kuran kişidir.

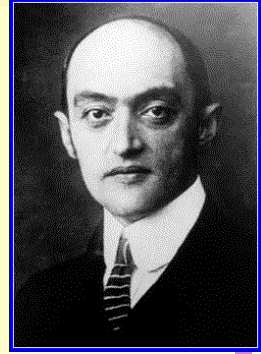
GİRİŞİMCİNİN ÖZELLİKLERİ

- Girişimciler piyasadaki boşlukları görerek fırsat yaratan, seçici olan, optimum kararlar verebilen bireylerdir.

- Girişimcilik kavramını dördüncü üretim faktörü olarak ilk kullanan ise iktisatçı J.B. Say'dır. (**Jean Babtist Say**)

- Girişimcilik J.von Schumpeter'in "dinamik girişimci" kavramıyla daha büyük bir önem kazanmıştır.

- **GİRİŞİMCİLİK** : Gerekli Zaman Ve Çaba Harcayarak Fiziksel Ve Sosyal Riskler Alınması Sonucu Bireysel Tatmin Ve Ekonomik Ödüller Elde Etmeyi İçeren Farklı Bir **Değer Yaratma** Sürecidir.

- **Girişimcilik yetenek midir?**
- **Girişimcilik** her ne kadar **doğuştan gelen** bir yetenek olsa da aynı zamanda **eğitim yolu** ile de kazandırılan bir **beceridir**.
- Her meslekte olduğu gibi **girişimcilik** mesleği de bir **süreklilik**, bir **bilgi birikimi** gerektirmektedir.

- Girişimcilik, genel anlamıyla bir girişimcinin;
- İş kurma,
- İşini yönetme,

- İstihdam yaratma
- Yaratıcı girişimcilik ya da kuruluş faaliyetlerini kapsar

- **ve girişimci;**
  - Pazar yaratma
  - Katma değer sağlama
  - Kayıtlı ekonomi çerçevesinde faaliyetlerini yürütmek
  - Kar etmeyi amaçlar
-

- Diğer bir deyişle;
- Girişimcilik:
- Pazarda kar odaklıdır,
- Sürekli yenilik ve değişiklikleri temel alır,
- Risk almaya hazırdır.

Girişimci;

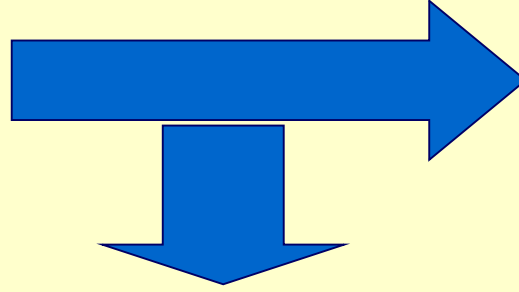
- O insandan eğer sokakları süpürmesi istenirse, Michaelangelo'nun resim yaptığı gibi, Sheakspeare'in şiir yazdığı gibi ve Koca Sinan'ın mimarlığı işlediği gibi süpürür sokakları

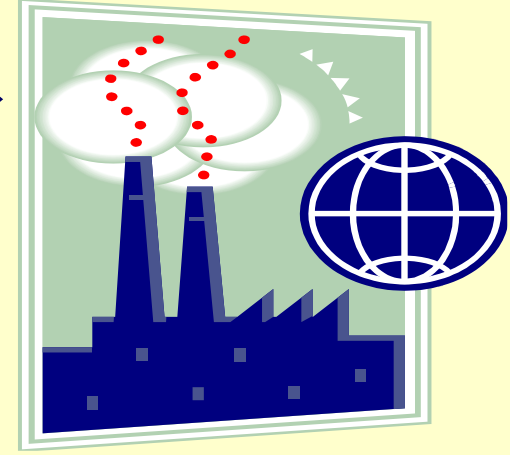
Herkes o sokağa bakarken “Burada işini çok iyi yapan bir çöpçü yaşıyormuş” der ve onu saygı ve sevgiyle anar. İşte **girişimci** böyle bir **insan** olmalıdır.

GİRİŞİMCİ

GİRİŞİMCİLİK

GİRİŞİM

KOPYALANAMAZ G205

- Girişimcilik kavramındaki en önemli anahtar kelimeler

- RİSK
- YARATICILIK
- YENİLİK' tir !!!

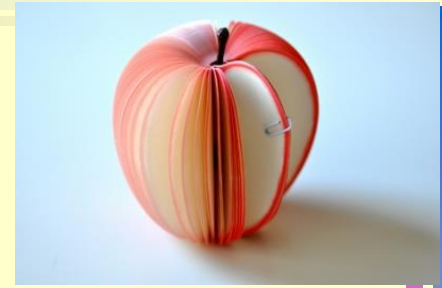

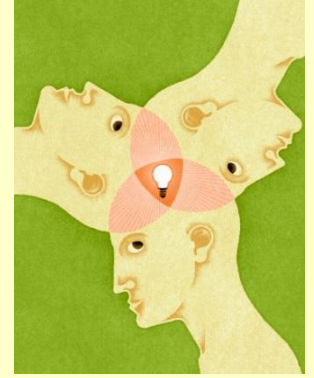
- **Yaratıcılık:** yeniliğin altyapısını **oluşturur.**

- **Yaratıcılık**; yeni fikirler geliştirebilme, yeni bakış açılarıyla problemler ve fırsatlara bakabilmektir.

- **Yenilik ise;** Bu bakış açılarını uygulama becerisidir.

- Levitt'in ifadesi ile yaratıcılık yeni şeyler düşünmek, yenilik ise; yeni şeyler yapmaktır.

Yaratıcı Fikirler Yarışması

- Yaratıcılığı yenilik izlediği zaman Girişimci Güç ortaya çıkmış olmaktadır. Başarılı girişimciler yeni fikirlerle yola çıkarlar ve bu fikirlerin hayata geçirilmesi yönünde çaba gösterirler.

- **Bu anlamda** kişinin tek başına yaratıcı düşünceye sahip olması yeterli değildir. İşletme açısından bu fikirlerin hayata geçirilmesi de önemli olmakta ve başarıyı getirmektedir.

TÜRKİYE'DE YENİLİĞE DESTEK VEREN KURUMLAR

- TUBİTAK (TİDEB)
- TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI (TTGV)
- KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI (KOSGEB)... vs

Girişimci Niçin Yenilikçi Olmalıdır?

- Giriřimcileri **yenilikçi**
- olmaya sevk eden bir
- anlamda zorlayan
- **4 neden** vardır. **Bunlar;**

1- **Pazarla İlgili nedenler;** İşletmeler artan rekabet ortamı içerisinde rakipler karşısında teknik üstünlüğünü korumak ya da pazara hakim olmak amacını taşımaktadır.

2- Örgütsel Nedenler; Örgütsel verimliliği tesis etmek, karı artırmak için yenilikçilik şarttır.

Örgütsel ortam yaratıcılığa elverişli değilse bireylerin yaratıcılıklarını kullanmaları ya da geliştirmeleri mümkün değildir.

3- Sosyal Nedenler; kamuoyu nezdinde işletmenin imajını kuvvetlendirmek ve tüketicilerin değişen taleplerini karşılayabilmek için yenilikçi yapı gereklidir.

4- Çalışanlar ile İlgili Nedenler; Nitelikli personeli işletmeye çekebilmek ve bunların işletmede kalmasını sağlamak motivasyonlarını ve üretkenliklerini artırmak için yenilikçi yapı gereklidir.

Giriřimcileri Yaratıcılıktan Soğutan 10 Zihinsel Engel

- Roger von Oech " A Wack on the Side of The Head" isimli kitabında bireysel yaratıcılığı sınırlandıran 10 zihinsel engelleyici faktör üzerinde durmaktadır.
- Bunlar;

- 1-Tek Doğru Bir Cevap bulmaya Çalışma;
Her problemin tek bir doğru cevabını
arama hatasıdır:

- 2- Mantıklı Olmaya Odaklanma; Mantıklı olmaya çok fazla odaklanma yaratıcı güçleri harekete geçirici sezgilere dinamiklere ket vurur.

- **3-Kuralları sıkı sıkıya izleme;** Kuralları kör bir şekilde izleyen sorgulamayan, çizginin dışına çıkmayan girişimcilerin yaratıcı potansiyelini ortaya koyması beklenemez.

- 4- Devamlı Pratik Olmayan; Zihinsel olarak özgür düşünebilen ve pratik çalışanlar yaratıcı olabilirler.

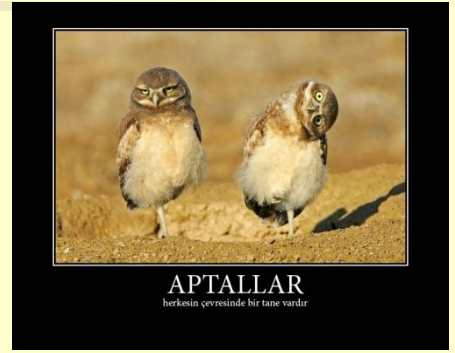
- 5-Oyunu Saçma ve Anlamsız Görme;
Yaratıcılık girişimcilerin oyun oynamayı öğrendikleri zaman ortaya çıkar. Yeni yaklaşımları deneyerek neyin çalışıp çalışmadığını öğrenirler.

- 6-Aşırı derecede Uzmanlaşma; Olaylara sadece uzmanlık penceresinden bakar.

- **7-Belirsizlikten Kaçınma;** Belirsiz koşullar bireyin sınırlarını zorlamasına yaratıcı çözümler üretmesine vesile olur.

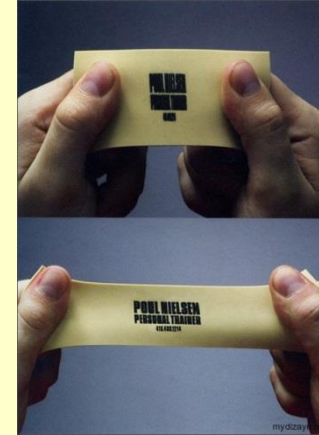

- 8-Aptal gibi görünmekten korkma;
Girişimciler daha çok topluma ters düşmemek toplumla uyumlu olmak ve aptal görünmemek adına çevre ile uyumlu davranışlar gösterme eğilimindedir.

- 9-Hata ve Başarısızlıktan korkma; Girişimcilerin başarısızlık karşısında çabuk pes etmemesi, sabırlı olmasıdır. Bir çok yaşanan başarısızlıkların ardından başarıların geldiği unutulmamalıdır.

- 10-Yaratıcı olmadığına İnanma; Bazı bireyler yaratıcı olmadığına inanarak başlangıçta kendini sınırlar ve yaratıcılığa ket vururlar.

KOPYALANAMAZ G205

Yaratıcılığı Artırmanın Yolları

- Yaratıcılığı Çalışanlardan bekleme
- Başarısızlığı Tolere Etme ve kabul etme
- Merak ve ilgiyi teşvik etme
- Problemleri mücadele unsuru olarak görme

- Yaratıcılık konusunda eğitimler verilmesi
- İşletme içinde yaratıcılığa destek verme
- Yaratıcılığı ödüllendirme
- Yaratıcı davranışı model yapma

- Girişimci yeni bir buluş ya da icat yapan kişi değildir.
- **Buluş;**
- “bilinen bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme ilk defa yeni bir şey icat etmektir.

ÖNEMLİ DUYURU

Yenilikçilik ise piyasada halihazırda var olan kaynaklardan yeni kombinasyonlar oluşturmaktır.

- Girişimciler yeni bir buluş yapabilirler fakat yeniliğin ortaya çıkması için buluş yapılması gerekmemektedir.

- Buluş yapanlar ürüne odaklanırken girişimci ise Pazara odaklanmakta ürünün pazarlanabilirliği ve ticari boyutu girişimciyi ilgilendirmektedir.

- Bu nedenle ürünü şekillendiren ortaya koyan **buluşçu** olmakla birlikte piyasalaştıran **girişimci** olmaktadır.

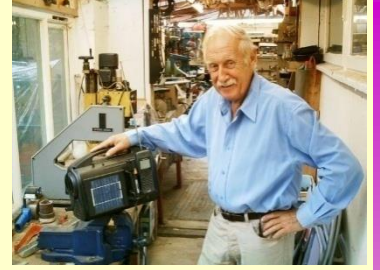

KOPYALANAMAZ G205

ÖRNEK OLAY-1

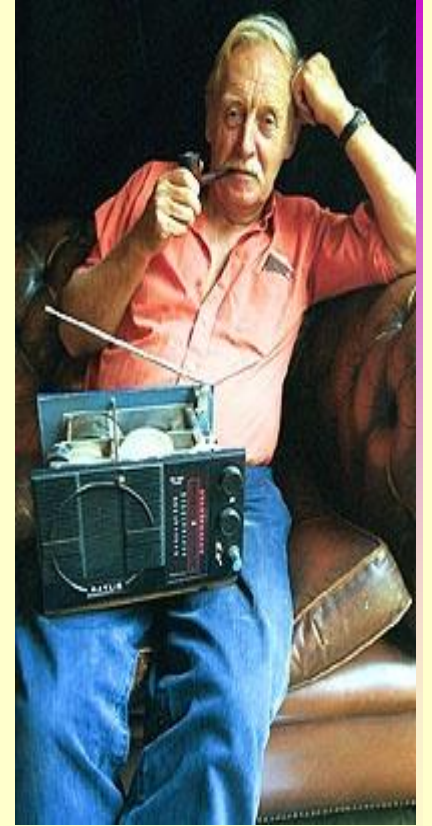

1991'in başlarında mucit Trevor Baylis Afrika'da AIDS'in nasıl yayıldığını anlatan bir belgeselden, insanların AIDS hastalığı konusunda bilgilendirilmiş olsalar, bu hastalıktan ölümlerin şimdiki kadar fazla olmayacağını öğrendi.

Ama bu bilginin ücra köylere ulaştırılması neredeyse olanaksızdı. Bu köylerde hiç televizyon yoktu; elektrik olmadığı, piller de pahalı olduğu için radyo bile nadiren dinleniyordu.

- Yaşamının büyük bölümünü yoksullara yönelik icatlar yapmaya harcamış olan Baylis, bu konuda da bir şeyler yapmak için harekete geçti.

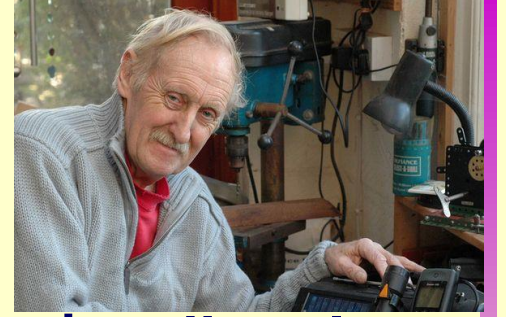
- Alternatif bir haberleşme yöntemi icat etmek yerine, elektrik olmayan yerlerde radyoları çalıştırmak için yeni bir güç kaynağı icat etti.

- Trevor Baylis, bir kolun iki dakika çevrilmesiyle radyoya 14 dakika güç sağlayan bir kurma mekanizması için patent başvurusu yaptı.

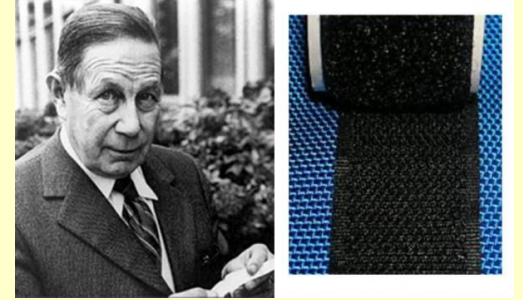
- İcadı Radyo ve TV özellikli olmasına rağmen insanları ticari karlılığı ve geçerliliği konusunda ikna edemedi. Christopher Staines adlı girişimci ile ekip oluşturarak üretimi ve pazarlamayı gerçekleştirdi.

- Bu ürün seri olarak 1994 yılında üretime başladı ve şimdi ayda 120.000 radyo yapılmaktadır. Girişimci olmaksızın buluşun Pazar yerine ulaşması mümkün olmayacaktır.

ÖRNEK OLAY-2

Fırsatları değerlendirme konusunda en ilginç örneklerden biri de George De Mestral'dır. Adından çok fazla insan haberdar değildir ama hepimiz onun bulduğu ürünü biliriz.

Mestral, birgün köpeğiyle birlikte dışarıda yürüyorken, hayvanın kürküne bazı otların yapışmış olduğunu gördü.

Aslında o hepimizin hayatımız boyunca karşılaştığı ve yanımızdan geçip gitmesine izin verdiği fırsatlardan biriyle karşılaşmıştı. İki seçeneği vardı. Tüylerin o kısmını kesip atarak köpeğe söylenmek ve aynı şeyi bir daha yapmamasını ummak.

Ya da tüyleri inceleyip k rke yapışma konusunda nasıl etkili olduğunu görmek!.. George ikinci yolu se ti. Otları mikroskop altında inceledi ve velcroyu (ayakkabılarda kullanılan cırtl  bantları) icad etti.

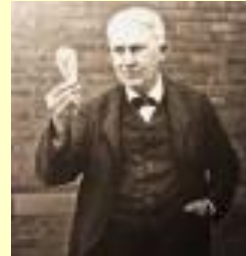
ÖRNEK OLAY-3

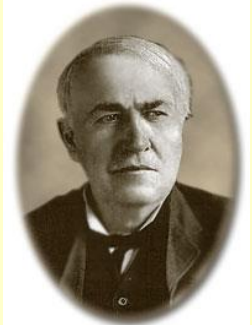
Edison, bir icad peşinde, yirmi saat çalıştığı günlerin birinde uykuya mağlup olur. Yardımcısına kendisini yarım saat sonra uyandırmasını tembih ederek çalıştığı sedire uzanır.

EDISON

Fakat yardımcısı yarım saat sonra öyle derin ve tatlı bir uyku içinde bulur ki Edison'u, uyandırmaya kıyamaz. Bir yarım saat daha bekler ve öyle uyandırır. Edison, uyanır uyanmaz ilk işi saati sormak olur.

Thomas Alva Edison
(1847-1931)

Durumu öğrenince de çok sevdiği asistanını şiddetle azarlar: "Sen ne hakla benim yarım saatimi yersin?"

GİRİŞİMCİLİĞE ETKİ EDEN FAKTÖRLER

- İHTİYAÇ ÇEŞİTLİLİĞİ , AZ GELİŞMİŞ TOPLUMLARDA İHTİYAÇLAR KISITLI,
- ATAERKİL AİLE YAPISI
- TARIMLA UĞRAŞAN KIRSAL KESİM
- AİLE ETKİSİ, ANA BABANIN SIKI DENETİMİ,
- KESİN İTAAT GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNÜNÜ KESEBİLİR.
- TEKNOLOJİK GELİŞMELER GEREKSİNİMLERİ ARTIRIR, BU DA GİRİŞİMCİLİĞİ GELİŞTİRİR,
- AİLE İŞLETMELERİNDE KURUMSALLAŞMA VE ORTAKLIK KÜLTÜRÜ GİRİŞİMCİLİĞE ETKİ EDER.
- BU TÜR ORTAMLARDA YENİLİKLERE AÇIK, BİREYSEL BAŞARIYI HEDEFLEYEN, DİNAMİK, ÜRETKEN, RİSK ALABİLEN GİRİŞİMCİLERİN OLUŞMASI DAHA ZORDUR.
- TOPLUMLARI,BÖLGELERİ VE ŞEHİRLERİ GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN İNCELEMELER GÜNÜMÜZDE ZARURET HALİNE GELMİŞTİR.

TEŞEKKÜR EDERİM...